

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון י"ז כסלו תשפ"ב | דף היומי בבלי: תענית ט | דף הכולל: ביצה לג.
דף היומי בהלכה: מסימן תרנ"ח סעיף ז' עד תחילת סימן תרנ"ט.
מוסר: חובת השמירה - פרק י"ד מ"ועתה נדבר אודות הזהירות" עד "ואודות מספרי לשון הרע".
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הבחינה פרק ג' 'והחכם המבין' עד פרק ד' 'והשביעית'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

"הגוי הציע לי טרמפ לשיבה, והסביר לי מדוע" | מרתק: לקט סגולות והנהגות בעניני חלומות
| "עקבתי אחרי הרב מפוניבז' בשבע עיניים כדי לראות מה יקרה" | 2276

הסיפור היומי

לפליאתו, פנה אליו הגוי ושאל אותו: "להיכן אתה צריך להגיע?"
הבחור נבהל קצת, אך ענה לו שעליו להגיע לבנין של "ראביי לייבוביץ". הגוי התלהב: "ראביי לייבוביץ"?! בוא עמי ואסיע אותך".
הבחור עלה על העגלה, כולו תמיהה...

סיפור מכלי ראשון שסיפר אחד מתלמידי מרן הגר"ב לייבוביץ זצ"ל בעל ה'ברכת שמואל', שהתפרסם זה עתה לראשונה

געשטרענגט", שהתאמץ מדי ויש לו צורך לנפוש קצת מעמלו, שלח אותו לשם, לפעמים לשבוע ולפעמים לשבועיים, הכל לפי הענין ולפי גודל הצורך. ומסתמא היה מקבל שם גם יותר אוכל, משאר בני הישיבה, הוא קיבל שם למשל, שלש פרוסות לחם במקום שנים... (כך, לפי מושגי העניות שבימים ההם).

פעם שלח לשם ראש הישיבה את הבחור יצחק גלבר, וקצב לו מספר ימים להבראה. כשנגמרו הימים הקצובים, היה לו קשה לחזור לשיבה... החדר היה במקום כעין בקעה, הישיבה היתה על ההר, והיה צריך לסחוב את גופו בכוחות עצמו עד להיכל הישיבה, שהיה גם מרחק רב. חוץ מהמולת הישיבה הנמצאת על ההר, היו השטחים שמסביב מקום שקט מאד, ובפרט החדר הזה שהיה מחוץ למקום הישוב, ככל הנראה.

אמנם, פגש שם ביציאתו מהחדר, בגוי שמן ומגושם, "א גראבער אנגעפאשעטער גוי", הדור בלבשו כאחד הפריצים, הרוכב בעגלה רתומה לשני סוסים אבירים, ולמרבה הפלא - שאל אותו הגוי: "להיכן פניך מועדות? למי אתה ואנה תלך?".
הבחור

סיפורים רבים מופיעים על האי גאון וצדיק רבי ברוך בער לייבוביץ ראש ישיבת קמניץ בעל הברכת שמואל, על גדלותו ודביקותו בתורה הק', על קדושתו וצדקתו. ברם, אנו זכינו לסיפור מכלי ראשון, שמתפרסם כאן לראשונה.

וכך סיפר בנו של בעל המעשה, שלמד אצלו בישיבה כמה שנים, כפי ששמע מאביו: בעל המעשה שלמד אצלו בישיבתו: "אבי ז"ל סיפר לי, שהוא הכיר אותו מזוית נוספת, מבחינה אחרת לגמרי. הוא הסתובב לפעמים בין הבחורים שישנו בחדרי השינה, באמצע הלילה, וכשהבחין בבחור אחד שהוא נושם קשה, והבין שהוא הצטנן קצת, העיר אותו בעדינות, והגיש לו תה חם להחיות את נפשו.

"עוד מנהג יפה היה לו, הרי הישיבה שכנה על ההר שבעיירה השקטה, והנה בפאתי העיירה, הרחק מבנין הישיבה, היה מוכן חדר מיוחד, חדר זה לא שימש לא לראש הישיבה ולא להנהלת הישיבה, חדר זה שימש 'להבראה ונופש'. כן, מחוץ לעיירה היה לו חדר מיוחד שהיה שייך לו, וכשראה בחור "וואס האט זיך איבער-

הוא איש קדוש, לך אליו, אולי הוא יוכל לעזור לך". והלכתי מיד להיכל הישיבה.

הבחורים נבהלו נמוגו, גוי שמן ומגושם עומד בפתח הישיבה, לידו עגלה וסוסים, והוא מבקש ליכנס לישיבה... הוא רוצה ליכנס אל 'הרבי' (כך כינו אותו התלמידים), אל הראש ישיבה, אולי הוא רוצה להתקבל בישיבה, או לדבר בלימוד?!...

התלמידים הלכו לבשר לרבי ברוך בער שגוי רוצה לדבר עמו... "שיכנס"... פסק רבי ברוך בער.

העמיד את עגלתו בצד, ונכנס לתוך החדר, התיישב והתחיל לבכות בדמעות שלישי...

התחיל להתוודות, וסיפר את כל סיפורו על העזים והכבשים שמתו בזה אחז זה, ואין רפואה למכתם. וש... הכומר גילה לו, שראביי לייבוביץ יכול לעזור לו... ולכן אני פה...

רבי ברוך בער נענה ואמר לו: "תנאי אחד יש לי אליך".
"מה התנאי?", שאל הגוי.

"תן לי את ידך, ותבטיח לי, שלא תעשה רע ליהודי כל ימי חיך"!!!

"וכמה זה עולה?" שאל הגוי.

"זה לא עולה כלום!" השיב רבי ברוך בער בניחותא, "רק תבטיח לי".

הגוי הבטיח. וחזר לביתו. והמגפה נעצרה. שוב לא נשמע 'שוד ושבר' בעדרי הצאן.

"האם לא אקח אותך לראביי לייבוביץ?! - סיים הגוי את סיפורו להבחור יצחק גלבך.

סיפור זה שמענו השבוע מהרה"ח רבי אליעזר גלבך שליט"א, שציטט לנו מלה במלה, ממה ששמע מאביו - בעל המעשה - הרב החסיד רבי יצחק גלבך זצ"ל, מתלמידי רבי ברוך בער, ולימים מחשובי חסידי ברסלב (נלב"ע חוה"מ סוכות תשנ"ז).

(אור לישרים, מגליון קנין תורה. הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה. לתגובות ולחומר נוסף p0583271323@gmail.com)

יצחק נבהל קצת, אך לאחר כמה רגעים ענה לו שהוא צריך להגיע לבנין של "ראביי לייבוביץ"!

ו... הגוי מתלהב: "ראביי לייבוביץ?! בוא עמי, על העגלה, ואסיע אותך להיכל הישיבה". הבחור יצחק גלבך עלה על העגלה, כולו תמיהה, מה לגוי זה ול'ראביי לייבוביץ'??

אך הגוי לא השאיר אותו בתמיהותיו, והחל לספר לו:

אני אספר לך את הסיפור שלי, החל לספר. הרי אתה רואה אותי כעשיר אדיר. ובכן, הנני מתפרנס זה שנים רבות מעדרי צאן, אני מגדל עזים וכבשים, ומהם יש לי הון רב ["ולמה נקראו עשירות צאן, כי מעשירות את בעליהן" (חולין פד)]. כיום יש לי כמה וכמה רועים ועובדים תחתי, ואני מתפרנס בריוח גדול, הן מחלבם, והן מהגיזות שלהן אני אורג בגדים, וכו'. בכל שנה ושנה נתוספות עוד ועוד עדרי צאן לעשרות ומאות ואלפים.

שנה אחת, התפשטה מגיפה בעדרי הצאן, מגפת מְשִׁכְלָה היתה בהן, ונפלו בזה אחר זה, כנראה שאיזו מחלה התפשטה בהן. רצתי לרופא המומחה לבהמות, בדק אותם, וניסה בזריקות וטיפולים שונים, אבל לא נראה שום שינוי, המשיכו ליפול בזה אחר זה. רצתי שוב לרופא, עד שהרים ידיו ואמר לי: זהו משהו שמיימי, ואיני יכול לעזור לך...

נו, מה צריך לעשות? שאלתי אותו.

וענה לי: "שמע נא לדבריי, בענייני שמים איני מבין, ואיני יכול לעזור לך. לזה יש כתובת מיוחדת, גש נא לכומר העיירה, והוא יוכל לעזור לך..."

הלכתי לכומר, ולפני זה נתתי לו גם סכום כסף הגון... הכומר פקד עלי לעשות גם 'וידוי', אבל לא עזר, הם נפלו פגרים בזה אחר זה. כשראייתי שלא עזר כלום ניגשתי אליו שוב, חשבתי אולי להגדיל את סכום ה'פדיון'... עד שבפעם השלישית, מלאך רע יענה אמן בעל כרחו, ואמר לי הכומר בסוד גמור: "בוא ותשמע מה שאומר לך", כשמקודם הוא בודק אם דלת חדרו סגורה היטב. פתח ואמר: "אני מגלה לך סוד, אבל אל תגלה זאת לשום אדם... לא הרחק מכאן, יש ראביי קדוש, קוראים לו 'ראביי לייבוביץ',

פרשת השבוע

**"ידעתי מאדם גדול שלא היה מקפיד בחלומות,
ואמר שראה תלמיד חכם אחד שעל רוב
היה מתענה תענית חלום בשבת, ואמר לו
חכם אחד שלא יתענה, ושוב לא חלם"**

"חלום חלמנו ופותר אין אותו" - לקט סגולות והנהגות בענייני חלומות

מהיום והלאה" (דברים נחמדים על ספר דבש לפי סימן יז).
• "בשם הגאון הקדוש התנא אלקי רבינו מה"ר מענדל זי"ע מליבאוויץ (בעל צמח צדק) בדבר החלומות שציווי חז"ל

• "סגולה לחלומות, שלא יתן אדם אל לבו כלל אם חלם לו ח"ו חלום לא טוב, ולא יתפעל כלל מן החלום, ולא יחשוב ח"ו להתענות עליו, ועל ידי זה לא יהיה להחלום שום שליטה עליו

(וישב קפג.), ועיין ילקוט ראובני פרשת וישב" (ספר נפלאים מעשיך מערכת ח אות כ)
 • הדמשק אליעזר מקאמארנא זצ"ל נתן סגולה נגד חלום רע, ללמוד גמרא עם רי"ף (שלשלת קאמרנא, שפע ברכה אות יז).
 • "סגולה שלא יתגרו בו בעל החלומות שמעתי מחכם אחד, שיאמר קודם ששוכב, אפילו בלשון אשכנ"ז, אם יבא בלילה הזאת איזה חלום איני רוצה להתענות למחר, לא בשביל זה ולא בשביל דבר אחר, דיהיה מה שיהיה, זו סגולה שלא יבא לו שום דבר רע בחלום, ואם יבא לו לא יתענה כדי שלא יתגרו בו בעל החלומות, עד כאן. וסיים הרב זרע אמת וכו', ואולי מועיל זה אפילו לשלש חלומות המוזכרים בסימן פר"ח, עיין שם בשל"ה ודוק, עכ"ל" (שדי חמד אסיפת דינים מערכת ראש השנה סימן ב אות ז בשם קיצור של"ה).
 (מתוך גיליון באר בשדה - סטפנשט, פרשת וישב)

להתענות עליהם בשבת, על זה ענה ואמר כי זה היה רק בדור החכמים הראשונים ז"ל באשר חלומותיהם היו קרובים לנבואה, אבל בזמנינו החלומות שוא ידברו" (נחלת אבות אות מ' ס"ק כה)
 • "ואגב אומר, כי ידעתי מאדם גדול שלא היה מקפיד בחלומות, ואמר שראה תלמיד חכם אחד שעל רוב היה מתענה תענית חלום בשבת, ואמר לו חכם אחד שלא יתענה, ושוב לא חלם" (ספר דבש לפי מערכת גימ"ל אות יז).
 • "לעולם לא יספר אדם חלומו אלא לאוהבו, שהרי יוסף שסיפר חלומו לאחיו שהיו שונאים לו ואמרו לו 'המלך תמלוך עלינו' וכו' (בראשית לז, ח) וגרמו שיתעכב הדבר, ואם לא היה מספר לאחיו היה מתקיים מיד, עיין מד"ר בשם הזוהר הקדוש

שו"ת שביעית

האם מותר לקנות מיץ פירות, ממרחים, סלטים, רסק פירות - מפירות שביעית? האם מותר לקנות מלכתחילה שק או ארגז פירות ולמכור מה שאינו צריך?

שו"ת בדיני שמיטה מהגאון רבי דוד שרייבר שליט"א מו"צ בבית ההוראה של הגאון הגדול רבי משה שאול קליין שליט"א

א. איסור סחורה

כתוב בתורה "והיתה שבת הארץ לכם לאכלה", ודרשו חז"ל 'לאכלה - ולא לסחורה'. והיינו שאסור לעשות סחורה בפירות שביעית. האיסור הוא על המוכר, ונחלקו האחרונים האם יש איסור גם על הלוקח. אך לכו"ע אסור לקנות מהסוחר בפירות שביעית מפני שמכשיל את המוכר.

עיקר איסור סחורה הוא בצורת סחורה [וישכמה דעות בראשונים מה מוגדר כסחורה]. הקונה כמות מרובה ומוכר לאחרים, זה בכלל איסור סחורה, ואפי' אם מוכר לכל אחד מעט. אך אם קונה כמות מועטה, שדרך בני אדם לקנותה לצורך אנשי ביתו לכמה ימים, ומוכר לאחרים, העיקר להלכה שאינו בכלל איסור סחורה.

לפיכך, אסור לקנות פירות שביעית אצל סתם מוכרי פירות [ואף להסוברים שאין איסור סחורה על הלוקח, הרי עובר ב'לפני עיור', וכו"ל]. וכן אסור לקנות סלטים, ממרחים וכדו' מאלו המשתמשים בהיתר מכירה וסוחרים בפירות שביעית כרגיל.

ב. הולך לקטוף אתרוג לעצמו, האם רשאי לקטוף כמות כדי

למכור לחבריו?

לדעת חלק מהפוסקים אסור גם ללקוט כמות מרובה ולמכור לאחרים [ולא רק לקנות ולמכור], ולכן אסור ללקוט פירות שביעית בשדה הפקר ולמוכרם לאחרים. אך ללקוט כמות מועטה ולמוכרה, מותר.

ג. אדם שקנה כמות לצורכו ונשאר לו עודף - מה יעשה?

אמנם, אם קנה [באופן המותר] או שליקט כמות גדולה לצורך עצמו, והתברר לו שאינו צריך את כל הכמות, כגון שסבר לעשות שמחה והתבטלה וכדו', מותר לו למכור את שאר הפירות.

אמנם, גם באופנים שאין במכירה עצמה איסור סחורה, אסור למכרם כדרך שמוכרים כל השנים במשקל, או במדה [כמות ממוספרת], אלא ימכרם באומד. וכן אם מוכרם בארגז, או שקית וכדו' יקפיד שלא יהיה מספר וכמות אחידה בכל השקיות, וכן לא ימכרם באותן אריזות שמוכרים כל השנים [איסור זה הוא רק במכירה אמנם לאדם עצמו בביתו מותר לשקול פירות שביעית].

ד. האם מותר לקנות מלכתחילה שק או ארגז פירות ולמכור

מה שאינו צריך?

דברים הנמכרים במארגזים גדולים, בשקים, ארגזים וכדו', מותר לקנות את כל המארגז למרות שזקוק רק לכמות קטנה, ולמכור לאחרים את המותר, שמאחר וזו הדרך לקנותם איננו בכלל סחורה בפירות שביעית.

ה. האם מותר לקנות מיץ פירות, ממרחים, סלטים, רסק פירות,

מפירות שביעית?

למרות שמותר לקנות כמות מועטה של פירות שביעית ולמוכרם, אבל לסחור בהכנת מאכלים מפירות שביעית, כגון ריבה,

לקנות שם פירות. כי אומדים את דעת אלו שחתמו ומינו שליחות שכללו בכוונתם למנות אותם לשליח לכל הנצרך לכך.

ז. באיזה אופן ניתן לקנות פירות שביעית ב'הבלעה'?

נחלקו הפוסקים האם מועיל 'הבלעה' לאיסור סחורה. לדעת המתירים, כאשר נקלע לחנות שהפירות קדושים בקדוש"ש ואין בהם השגחה ראויה ע"י שליחות וכדו', יכול לקנות יחד עם הפירות דבר אחר שאין בו קדוש"ש, ויסכם עם המוכר שכל התשלום הוא רק על הדבר השני, ואת הפירות הקדושים בקדוש"ש מקבל בחינם. אמנם, צריך שיהיה יחס כלשהו במחיר, ולכן לא יכול לקנות ארגז מלא פירות שביעית ולקבוע שהתשלום כולו הוא רק על הארגז. היתר זה של הבלעה שייך רק במכירות ביתיות שכונתיות וכדו' שלא מוציאים חשבונית, אבל ברשתות שמוציאים חשבונית ומפורט בהם כל פריט וסכום התשלום עבורו לא שייך כלל ההיתר של הבלעה.

גם להסוברים שהבלעה מותרת, הבלעה נחשבת רק על מוצר נוסף שקונה באותו מעמד, אך אין אפשרות לשלם רק בעבור טרחה ופעולת המכירה ולהבליע בתוכו את מחיר הפירות, כי מעשה זה אינו הבלעה אלא כך היא צורת סחורה.

ממרחים, סלטים, מיצי פירות וכדו', גם מכירה של כמות מועטה מהם אסורה. איסור זה הוא רק לקנות מאכל כזה מוכן, אבל מותר לשלם למבשלת וכדו' על הכנת מאכלים השייכים לאדם עצמו. ולכן הרוצה לקנות מאכלים כאלו יסכם עם המוכר שתחילה קונה ממנו את הפירות [באופנים וכמויות שמותר לסחור] ואח"כ יעשה לו מהם מיץ, או יכין לו את הממרח, הסלט וכו'. וכן רשאי לקבוע שעושה אותו רק שליח לקנות עבורו את הפירות, ומאחר ונחשב שקנאם עבורו מותר לו להכין מהם מאכלים.

ו. האם יש איסור סחורה בפירות מיבול נכרי?

נחלקו גדולי עולם לענין פירות נכרי האם נוהג בהם קדושת שביעית, אמנם לכו"ע אין איסור סחורה מהגוי ומותר לקנות פירות שביעית מהגוי בעל הקרקע. וכן יכול לקנות ממנו במשקל או באריזות רגילות ולא צריך לקנות באומד. לכן הצורה לקנות פירות שביעית היא ע"י שממנים את ועד הכשרות או את הסיטונאים לשליחים לקניית הפירות, והם קונים ישירות מהגוי, ומקבלים שכר רק על מה ששילמו תמורת הפירות ועל ההוצאות שהיו להם. חנויות שהמכירה בהם מתבצעת על בסיס שליחות, רשאי גם אדם שלא חתם ומינה אותם שליח להכנס לפחות באופן ארעי

קול העם

ביום חמישי אחה"צ התקשרה אלי אשתו וביקשה שאקנה לחם כדי שתוכל להכין לילדים סנדוויצ'ים ביום ראשון. אמרתי לה: זכי עכשיו צריך לדאוג ליום ראשון? אנחנו רק ביום חמישי?

ובמוצאי שבת הלחם פשוט נשלח לנו מהשמים...

במוצאי שבת, אחרי שאשתי סעדה סעודה שלישית אצל אמא שלה, היא יצאה בחזרה הביתה, ובדרך ברחוב חזון איש, ראתה אשה יורדת מאוטובוס ובידיה ארבעה כיכרות של לחם פרוס. היא ניגשה לאשתי ואמרה לה: "תעשי טובה, וקחי ממני לחם אחד, שיהיה לך..."

אין לי מושג איך התגלגלה הפגישה המדויקת הזאת. הלחם פשוט נשלח לנו משמים...

(השגחה פרטית)

מספר יהודי מבני ברק: ביום חמישי אחרי הצהרים אני מקבל טלפון מאשתי. היא מבקשת ממני לקנות לחם, כדי שתוכל להכין לילדים סנדוויצ'ים ביום ראשון.

הסכמתי שצריך סנדוויצ'ים, אבל הבעתי את פליאתי: זכי עכשיו צריך לדאוג ליום ראשון? אנחנו רק ביום חמישי, יש עוד שלושה ימים עד אז. מה עם האמונה? ה' ישלח לנו.

אמרתי זאת מעומק הלב, מתוך תחושה עמוקה של בטחון בכל רמ"ח איברי וס"ה גידי, והמשכתי את ענייני ברוגע, מבלי לקנות לחם ליום ראשון.

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

לאחר שהרכב הפליג לדרכו, לא התאפק הטרמפיסט ושאל את בעל הרכב: האם הייתה לך סיבה מיוחדת שביקשת ממני לצאת לשים את המעטפה בתיבת הדואר, ולא עשית זאת בעצמך?

לדון לכף זכות - בכל מצב

נכון, קשה לחשוב על זה לבד, אבל חייבים לחשוב על זה לבד. וגם אם לא נגיע להסבר שמסביר את הצעד התמוה, חייבים להבין שכנראה יש הסבר כלשהו.

וסיפור נוסף שהתרחש השנה בבית הכנסת פרשבורג שבגבעת שאול בירושלים בליל שמחת-תורה. אחד האברכים החשובים עמד ולא רקד. אני לתומי חשבתי שהוא צריך דרבון וזירו. הרי תמיד יש את הצנועים והביישנים שאם רק מדרבנים אותם הם מצטרפים למעגלים.

הוא ענה לי: "אני בתוך השנה". הייתי נבוך. לא ידעתי שישב 'שבעה'.

והנה אחרי כמה דקות ראיתיו רוקד לכבוד התורה ולומדיה בכל עוז. כמובן עלה בי הרהור פגום. רבי מנחם, אמרתי לו, אתה כבר לא 'בתוך השנה'?

הוא לחש לאוזני: מהרגע שהפצרת בי לעיני כולם, הכנסת אותי לגדר של 'אבלות בפרהסיה' אם אני נשאר בצד. גם 'המרא דאתרא' פסק לו שאכן כעת הוא 'מחויב' לרקוד.

אכן - לא חשבתי על כך! לא נורא, תלמדו גם אתם עלי זכות...

(גיליון כף זכות)

מפורסמת ה'שאלה': הרי כל מה שברא הקב"ה בעולמו הוא למען בני האדם, אז לשם מה ברא את ה'קרומקייט' (עקמימות המחשבה)?

והתשובה: כדי שבמצב שאנו מחפשים ללמד זכות על הזולת ואיננו מוצאים, נוכל להפעיל את ה'קרומקייט'...

והנה דוגמה לכף זכות מסוג שכזה, מעשה שהיה:

יהודי לקח טרמפיסט ברכב. כשנכנס אמר לו: אבל אני מבקש 'תמורה' לטרמפ...

הלה קצת נבהל: מה התמורה?

קלה מאוד. עלי לשים מעטפה אצל פלוני. הוא מתגורר בהמשך הדרך. רק תשים לו בתיבת הדואר. עניין של שנייה...

הטרמפיסט הסכים, אם כי לא הבין את הרעיון. בדיוק כמו שהוא יכול לצאת 'לשנייה' יכול גם בעל הרכב לצאת 'לשנייה'.

אחרי שהמעטפה נחה בשלום בתיבת הדואר והם כבר הפליגו לדרכם, לא התאפק הטרמפיסט ושאל: הייתה לך סיבה מיוחדת שביקשת ממני לשים את המעטפה?

הנהג ענה הכי פשוט וישר: "כן. יש לי פה כוס קפה. אם הייתי יוצא מהרכב הייתי נכנס לספק ברכה, אולי לברך שוב (ואולי אפילו בטוח לברך שוב, אבל אז ביציאתו גורם לעצמו להתחייב שוב וזה ספק ברכה שאינה צריכה) ורציתי להימנע מכך.

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

לפנות ערב ראה הרב מפוניבז' שסבא לא רגוע. הוא הוציא אותו למרפסת והראה לו את השמש: "השמש עוד לא שקעה, נכון? עד השקיעה יהיה כסף לכל אחד מהבחורים!" מאותו רגע - סיפר סבא - עקבתי אחריו בשבע עיניים כדי לראות כיצד ייפול דבר...

אולי בכל זאת הוא יוכל לעשות מאמץ ולגייס את הכסף, אבל הרב מפוניבז' משיב בשלווה שעדיין אין לו כסף. "אל דאגה רבי נחמיה!", הוסיף הרב מפוניבז', "היום ראש חודש - היום יגיע כסף! הקב"ה כבר ידאג לשלוח לי את הכסף בדרכים שימצא לנכון!" השעות נוקפות וסבא שלי הרגיש מאוד לא נעים, הוא היה בין הפטיש לסדן. מצד אחד הרב מפוניבז' מבטיח שעוד מעט יהיה כסף, מצד שני הבחורים רוצים לקבל את הכסף בהקדם, והוא באמצע לא יודע מה לעשות...

כשעה לפני השקיעה, ראה הרב מפוניבז' שסבא לא רגוע. הוא הוציא אותו למרפסת המערבית והראה לו את השמש: "אתה רואה את גלגל החמה?", שאל את סבא, "הוא עוד לא שקע, נכון? זאת אומרת שעדיין ראש חודש עכשיו. עד שהחמה תשקע - כבר יהיה כסף לכל אחד מהבחורים. אני בטוח בזאת!"

"מאותו רגע", סיפר לי סבא, "לא משו עיני מחדרו של הרב מפוניבז'! עקבתי אחריו בשבע עיניים כדי לראות כיצד ייפול דבר. ברור היה לי שהקב"ה בוודאי יענה לתפילותיו, וישלח את הכסף בזמן, אבל הייתי חייב לראות את זה קורה..."

כעשר דקות לפני השקיעה, נשמעה חריקת בלמים. מונית נעצרה ליד בניין הישיבה, וממנה יוצא אדם הדור מראה, רץ במהירות במדרגות, נוקש על דלתו של הרב מפוניבז' ונכנס בחופזה. מניח מעטפה על השולחן ואומר: "כבוד הרב, הבאתי לך כסף לישיבה!"

כסבא שלי היה מספר את הסיפור, הוא היה מחקה את תנועותיו של הרב מפוניבז' באותם רגעים. הוא מספר שהרב היה רגוע, בלי להתרגש הוא פתח את המעטפה, ספר את הכסף והתברר, כצפוי, שהסכום התאים בדיוק נמרץ לסכום שהיה צריך לחלק לבחורים, לא חסרה אפילו אגורה אחת! הוא הושיט לסבא שלי את המעטפה בשלווה ואמר לו: "נו, רבי נחמיה, עדיין ראש חודש, צריך למהר ולחלק לבחורים את הכסף לפני שתשקע החמה!"

התברר שאותו יהודי נדיב רצה לתרום כסף לישיבה במשך מספר חודשים, אבל בכל פעם העניין נדחה לפעם אחרת והוא לא מימש את רצונו. "היום אחר הצהריים, פתאום התחלתי להרגיש צורך עז לתת את הכסף בקרוב", סיפר הנדיב. "לא מצאתי מנוח, הכסף בער לי באצבעות, הרגשתי שאני ממש חייב לתת אותו לישיבה ויפה שעה אחת קודם, פשוט לקחתי 'טקסי' ובאתי מתל אביב לבני ברק, כדי לתת לכם את הכסף!"

שמעתי סיפור מופלא מסבי הגאון רבי נחמיה קלויזנר זצ"ל, שהיה מגיד שיעור במשך שנים רבות בישיבת 'חוג חתם סופר' בבני ברק, ועוד קודם לכן היה מסייע לרב מפוניבז' זצ"ל בניהול ישיבת פוניבז' בבני ברק.

באותן שנים, הנוהג היה שהבחורים שלמדו בישיבה, לא זו בלבד שלא שילמו שכר לימוד, אלא שהישיבה גם דאגה לכל צרכיהם, כי הרי רבים מהם היו יתומים, שעלו מהשואה בעירום ובחוסר כל, ולא היה להם שום דבר כדי להתפרנס. לא היו להם הורים שיוכלו לממן להם את הבגדים והנעליים ושאר צרכיהם, ולכן הישיבה היתה עושה זאת.

הסדר היה, שכל בחור היה מגיש פעם בחודש רשימה עם דברים שהוא צריך ונוזקק להם בדחיפות. סבא שלי היה רושם את הכל, עושה חשבון כמה עולה כל דבר, ומגיש את הרשימה לרב מפוניבז' לקראת ראש חודש. הרב מפוניבז' היה עובר על הרשימה מחליט איזו הוצאה לאשר ואיזו לדחות, לפעמים היו דברים לא כ"כ דחופים, או דברים שיכלו לחכות לחודש הבא, וכך אחרי שהחליטו מה שחייבים לתת לבחורים, הוא היה מכין כסף, ונותן לסבא שלי בראש חודש בבוקר את כל הכסף הנדרש. הסבא רבי נחמיה היה נכנס לחדר האוכל בשעת ארוחת הצהריים, ומחלק לכל בחור כסף כפי מה שמגיע לו, לצורך קניית הדברים הנחוצים לו.

חודש אחד רשם סבא את כל הדברים, קיבץ וחישב, סידר וערך, ולקראת ראש חודש הגיש לרב מפוניבז' את הרשימה המסודרת, כדרכו מימים ימימה.

בבוקרו של ראש חודש, אחרי תפילת מוסף, ניגש סבא לרב מפוניבז', והמתין לקבל את המעטפה עם הכסף, אבל הפעם הרב לא נתן לו מעטפה: "אין לי כסף!", אמר לו בפשטות.

סבא הרגיש לא בנוח: "אבל הבחורים יתאכזבו מאוד בצהריים, הם חייבים את הכסף כדי לקנות דברים נחוצים מאוד!" אמר. אבל הרב מפוניבז' לא נלחץ: "אין לי כסף. כשיהיה כסף אתן לך!"

שעת הצהריים הגיעה, חדר האוכל מלא מפה לפה, כולם יודעים שעוד מגיע הרב קלויזנר ומחלק כסף לכל הבחורים, אבל הרב קלויזנר מגיע בידיים ריקות. הבחורים כמובן התאכזבו מאוד, כמה אפילו התחילו להתמרמר, מה זאת אומרת אין כסף? איך נקנה גרביים חדשות במקום אלו שבלו? איך נקנה חולצה במקום זאת שנקרעה? מה עם נעליים?

סבא הבין לליבם ומיהר לרב מפוניבז' כדי להזכיר לו שוב,

לתחנה יחד עם האוטובוס, ולא היית צריך לחכות לו אפילו חצי דקה? תכתוב! הגעת למכולת והספקת לקנות את החלב האחרון לפני שנגמר, ונחסך ממך הצורך לרוץ למכולת אחרת ולחפש חלב בבהלה? תכתוב! כל דבר טוב שהקב"ה עשה לך.

כשמתרגלים לכתוב, הראש מתרגל לחפש את הדברים הטובים כל היום. אנחנו מתחילים לשים לב, וכך הולכת ומתחזקת האמונה החזקה והידיעה הברורה, שהקב"ה נמצא אתנו בכל רגע ורגע (הרב יצחק פרידמן שליט"א, גיליון 'האמונה')

עם כזו אמונה אני די בטוח שהרב מפוניבז' חיך גם הוא כל החודש, גם בעשירי וגם בעשרים. הוא לא איבד את האמונה לרגע, ותמיד ידע בוודאות מוחלטת שהקב"ה יסייע לו וייתן לו כל צרכיו. אבל השאלה היא איך עושים את זה בפועל, איך מגיעים לכאלו דרגות של אמונה?

יש פתרון ידוע לעניין, שאדם ירגיל את עצמו במשך תקופה לכתוב מדי ערב את הניסים שעשה לו הקב"ה במשך היום. כל מאורע של השגחה פרטית, אפילו דברים קטנים לכאורה: הגעת

סגולות וישועות

החזו"א התפלא לראות את ר' יוסף בביתו באמצע הלילה. "יוס'ל, מה אתה עושה כאן עכשיו?" שאל. סיפר לו ר' יוסף על מצבה הקשה של בתו. נענה החזו"א: "יוס'ל, אל תדבר שטויות, לך הביתה..."

לביתו באמצע הלילה ומצא את רבי יוסף. נענה אליו ואמר: "יוס'ל, מה אתה עושה אצלי עכשיו?"

השיב ר' יוסף: "רבינו, כך וכך מצבה של בתי..." אמר לו החזו"א: "יוס'ל, אל תדבר נארעשקייטען (שטויות), לך הביתה כי מצב בתך טוב מאד".

אבל רבי יוסף בשלו: "רבי, המצב קשה". אמר לו החזו"א בשנית: "יוס'ל, אל תדבר נארעשקייטען, הרי אני אמרתי רופא כל בשר ומפליא לעשות' ואתה ענית 'אמן', בוודאי הוטב מצבה לגמרי".

רבי יוסף חזר לביתו וגילה שחומה של הילדה ירד.

(באר הפרשה, מתוך 'מעשה איש' ח"ג עמוד רכה)

מעשה שסיפר רבי יוסף דב רוזנשטיין ז"ל מבני ברק:

לפני כשישים שנה השתוללה בארץ הקודש מגפת שיתוק ילדים, 'פוליו' ל"ע. גם בתו של רבי יוסף חלתה במחלה זו. בלילה אחד כשהמצב נעשה נואש ומסוכן, רץ ר"י, שהיה ממקורבי החזו"א, באמצע הלילה אל החזו"א מתוך החלטה שאם ימצאו שן יעירונו - לנוכח מצב בתו העומדת בסכנת חיים ממש.

בהכנסו לביתו של החזו"א מצאו עומד ופניו אל הכותל, ובעינים עצומות כמו בתפילת 'שמונה עשרה' הוא מברך אשר יצר. כמובן שהחזו"א לא הרגיש כלום, אבל משגמר את הברכה רופא כל בשר ומפליא לעשות' - זעק רבי יוסף 'אמן'.

החזון איש הפנה פניו לראות 'מי הוא זה ואיזה הוא' שנכנס

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

מאיזה גיל צריך לחנך את הילדים להישמר מאיסור לשון הרע?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

מאיסור זה. בביאורים ומוספים שבמהדורת 'דרשו' מביאים, כי מלבד מצות החינוך הכללית שיש בכל המצות, באיסור לשון הרע

בסעיף הנלמד היום בסדר הלימוד היומי בחפץ חיים, מעורר רבנו על החובה לחנך את הילדים ולהפרישם כבר מגיל קטן

אמנם כשהלשון הרע שמספר הקטן מזיק לאחרים - לכאורה יש להפרישו אף שלא מצד דין חינוך, כמבואר ברמ"א (ח"מ סי' ש מט ס"ה) שיש למנוע קטנים מלהזיק ואף להכותם על כך. ילדים שמספרים בבית מה שנעשה להם בכתה - דעת הגר"נ קרליץ שלפעמים יש צורך לתת לילדים לספר מה שעבר עליהם, והוא תועלת גדולה וחינוכם, אלא שכמובן אין להאמין אלא רק לשמוע דבריהם ולהרגיעם ולברר הדבר. וכשמגיעים לגיל שמבינים שיש איסור לשון הרע ורכילות, חובה לחנכם שאסור לספר לשון הרע, ולבאר להם מתי נחשב הסיפור לתועלת ומותר לספרו, וצריך חכמה גדולה לזה.

אכן לענין האם מותר למחנך להקשיב לילדים שמספרים בכתה ענינים שקורים בביתם, ופעמים רבות נשמע לשון הרע על מה שקורה בביתם, דעת הגר"ח קניבסקי שאין לו להקשיב כשאין בכך צורך.

יש מצות עשה מיוחדת להודיע לבנים מעשה מרים ואיסור סיפור לשון הרע [ספר זכור למרים בשם הרמב"ן]. ולהלן מספר פרטים בחובת חינוך מיוחדת זו, מתוך המובא בביאורים ומוספים:

אופן חינוך הקטן לענין שמירת הלשון - כתב הגר"ח קניבסקי שמחנכים אותו לעיקר הענין, ואין צריך להכביד עליו בדיעת כל פרטי ההלכות.

הגיל שממנו חייב לחנכו - כתב במשנ"ב שהוא מזמן שהתינוק בר הבנה ומבין כשאומרים לו שאסור לעשות דבר זה. וגדר 'בר הבנה' הוא, אם לאחר שגער בו אביו ידע לפרוש מהאיסור גם שלא בפני אביו, שכבר יודע קצת מאיסור והיתר. והגר"נ קרליץ ביאר, שצריך שיבין שהסיבה שאסור לו לעשות זאת היא כיון שליהודי אסור לעשות מעשה כזה, ולא בגלל שמונעים ממנו לעשות זאת.

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

מהי כפרתו של המבזבז יותר מחומש?

תענית דף ט

עשר תעשר, עשר בשביל שתתעשר

מאה פעמים, בלא שיבזבז יותר מחומש.

(פנינים משולחן הגר"א)

הגאון רבי אליהו חיים מייזל אבדק"ק לאדז זצ"ל הרבה מאד בצדקה ופיזר ונתן לאביונים כל פרוטה שבאה לידי, עד שלא יכלו בני ביתו לשאת את המצב הקשה ששרר בביתם, פנו אליו ואמרו לו הרי אמרו "המבזבז אל יבזבז יותר מחומש". השיבם הרב בצדקותו ובפקחותו, "הרי אני עברתי פעם על עבירה זו של 'אל יבזבז', ובזבזתי יותר מחומש. על כן הריני נותן צדקה כתיקון על עון זה, וככל שאני נכשל בעון זה, כן עלי להרבות בצדקה יותר".

(בדידי הוי עובדא - מגידי האמת, אבות)

כאשר התורה כותבת ציווי בלשון כפולה דרשו חז"ל שבא לומר שצריך לקיים זאת שוב ושוב - "שלח תשלח - אפילו מאה פעמים" (ב"מ לא.). וכן (שם) על "השב תשיבם", ועל "הוכח תוכיח", ועוד מקומות. הוי אומר, שכל מקום ששנה הכתוב לשונו פעמיים, בא ללמד שיחזור ויעשה הדבר אפילו מאה פעמים. אלא שעל "עשר תעשר" לכאורה אי אפשר לומר כן, שיעשר אפילו מאה פעמים. שהלא אמרו במסכת כתובות (נ.) "המבזבז אל יבזבז יותר מחומש". אלא כיון שהתורה מבטיחה "עשר בשביל שתתעשר", אם כן כשיתן מעשר מכספו ישוב ויתעשר מחדש, וכשיתן מעשר על הרווח החדש, הרי ישוב ויתעשר, וחוזר חלילה, ונמצא מקיים "עשר תעשר" אפילו

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

לשמוע ולל השומיע

ברכב, בבית, ובכל מקום..

התקשרו לקו השיעורים של 'דרשו'
וקבלו אלפי שיעורים והרצאות להאזנה

077-2222-666

פרשת השבוע מפי מיטב המרצים

חדשות 'דרשו' ועדכונים

מידע לנבחני 'דרשו'

'גישמאק בלימוד'

הרצאות על מתיקות התורה

שיעורי תוספות לפי סדר 'הדף היומי'

הרצאות לחגים ומועדים

תוכניות מיוחדות

שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

שיעורי 'הדף היומי'
בעברית, אידיש וצרפתית

שיעורי 'הדף היומי בהלכה'
בבקיאות ובעיון

'הפותח בכל יום'
תוכנית יומית עם
סיפורים וחיזוקים

חדש במערכת

ניתן להאט או להאיץ את קצב שמיעת השיעורים
לחצו 7 להאטה או 9 להאצה

קו השיעורים של 'דרשו' לחייג, ללמוד, לדעת

שנים שקנו את ארבעת המינים בשותפות - האם יכולים לקיים בהם את המצוה?

Olivier Fitoussi/Flash90

את ההדסים לצורך הרחה; אבל אם קנו את ארבעת המינים לשם קיום המצוה, אינם צריכים להקנות את חלקם במפורש, כיון שעל דעת הקנאה זו רכשו יחד את המינים, דהיינו, שבשעת נטילתם מקנה כל אחד לחבירו את חלקו על מנת להחזיר. ועם זאת, גם באופן זה, לכתחילה ראוי שיקנו את חלקם זה לזה במפורש, לפני קיום המצוה.

[שו"ע תרנח, ז, ומשנ"ב כט-לב]

כפי שלמדנו, ביום הראשון של חג הסוכות צריך שארבעת המינים יהיו שייכים לזה שמקיים בהם את המצוה. ופירשו חכמינו ז"ל, שצריך שהמינים יהיו בבעלותו המלאה, ולפיכך, שנים שקנו ארבעת המינים בשותפות, עליהם להקנות את חלקם זה לזה לפני קיום המצוה.

ואין הלכה זו אמורה אלא כשמלכתחילה קנו את ארבעת המינים לצרכים אחרים, וכגון שקנו את האתרוג לצורך אכילה, או

מדוע ראוי לכל אדם לקנות את ארבעת המינים לעצמו?

David Cohen/Flash90

וזאת, משלוש סיבות: א. במינים השייכים לו, יכול אדם לקיים את הנענועים כהלכתם, הן בשעת הנטילה והן ב'הלל', שכן אינו נחפז להחזיר את הלולב לבעליו, או להעבירו לאחר. ב. ארבעת המינים המשמשים אנשים רבים, עלולים להיפגם ולהיפסל במשך ימי החג. ג. על פי דברי הזוהר הקדוש, יש מעלה גדולה מאוד ברכישת חפצי המצוות בכסף מלא.

[שו"ע תרנח, ט, ומשנ"ב מב; ביאורים ומוספים דרשו, 60]

ראוי לכל אדם לקנות את ארבעת המינים לעצמו, ולא לסמוך על כך שיוכל ליטול את ארבעת המינים של אחרים, (כפי שהיה מצוי בעבר). והלכה זו אמורה בעיקר ביחס ליום הראשון חג הסוכות, בו צריך שארבעת המינים יהיו שייכים למקיים המצוה; אך גם ביחס לשאר הימים, שבהם מעיקר הדין אין צורך שהמינים יהיו שייכים למקיים המצוה.

האם אדם צריך לוותר על האתרוג שלו כדי שאחרים יוכלו לקיים בו את המצוה?

David Cohen/Flash90

על שלו כדי שהיחיד יוכל לקיים את המצוה; אך יש שכתבו, שאם אותו יחיד לא פשע בדבר, דהיינו שלא גרם בכוונה תחילה לכך שאין ברשותו את ארבעת המינים - דינו שווה לדין הציבור. וכשמדובר בויתור על 'הידור מצוה' בלבד, מוטב שיוותר עליו כדי שחבירו יוכל לקיים את גוף המצוה.

[משנ"ב תרנח, מב; ביאורים ומוספים דרשו, 61]

אדם שקנה את ארבעת המינים, ויש באפשרותו לקיים המצוה בארבעת המינים של חבירו, ונודע לו על מקום שבו לא השיגו כלל את ארבעת המינים - עליו לשלוח את המינים שלו לבני המקום ההוא, והוא עצמו יקיים את המצוה במינים של חבירו.

ואם נודע לו על אודות אדם יחיד שלא השיג את ארבעת המינים, ונמצא במקום בו אין באפשרותו לקיים את המצוה בארבעת המינים של אחרים - יש שכתבו, שאינו מחויב לוותר

* קטן אינו יכול לקנות במעשה קנין אלא כש'דעת אחרת מקנה לו', דהיינו שאדם אחר מקנה לו, דהיינו במתנה, או במכירה, שהנותן, או המוכר, מקנים לו. וכשם שאינו יכול לקנות, כך אינו יכול להקנות. אולם, חכמינו ז"ל תיקנו, שכאשר הגיע ל'עונת הפעוטות', דהיינו, גיל שש-שבע, הריהו יכול להקנות לאחרים.
* אין לקנות את ארבעת המינים מידי קטן הסוחר בהם, ומי שקנה את ארבעת המינים מידי קטן, ונטלם ביום הראשון של חג הסוכות, ישוב ויטול ארבעת המינים אחרים ללא ברכה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם מותר לישון תחת החללים הצרים המצויים בסכך?

לעומד במרחק ממנו, אין לישון תחתיו. ואף חלל שאינו נמשך לכל אורך הסכך, אך הוא רחב במידה כזו שאדם יכול לשבת תחתיו באופן שראשו או רוב גופו נמצאים תחת האוויר - אין לאכול או לישון תחתיו. ויש שכתבו, שאף אם רוב ראשו תחת האוויר, נחשב כיושב מחוץ לסוכה.
[שו"ע תרלב, ב, ומשנ"ב יב; ביאורים ומוספים דרשו, 12-13]

חלל ברוב פחות משלושה טפחים הנמשך לכל אורך הסכך - אינו פוסל את הסוכה, אך אין לאכול או לישון תחתיו. וכתבו הפוסקים, שאם החלל צר מאוד, כמצוי בסככים שונים, מותר לאכול ולישון תחתיו; וכתבו הגדרות שונות בנוגע לשיעור החלל שאין לישון תחתיו: יש אומרים, שאם החלל רחב במידה כזו שאם יישן האדם על צידו יהיה כל גופו תחת האוויר, אין לישון תחתיו; ויש אומרים, שאם החלל רחב במידה כזו שהוא ניכר גם

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

הלוח היומי

י"ז בכסלו | ר' אברהם יוחנן ב"ר יעקב בלומנטל זצ"ל, מייסד בית היתומים בלומנטל

ביום זה בשנת ג' אלפים ת"ד, באו השרים והתוודו לפני עזרא הסופר על שיש מעמ"י שנשאו נשים נוכריות... וְכִשְׁמַעֲי אֶת הַדְּבָר הַזֶּה קָרַעְתִּי אֶת בְּגָדֵי וּמְעִילִי, וְאָמַרְטָה מִשְׁעַר רֹאשִׁי וּזְקָנִי וְאֲנִשְׁבָּה מְשֻׁמָּם... (עזרא ט' י') והשביע את העם לגרשם, ולשם כך הוקם ב"ד מיוחד לבירור הייחוס.

יארצייט:

תרי"ח: רבי שלמה זלמן ב"ר אברהם פרנקל זצ"ל, אדמו"ר מוויליפול.
תר"פ: רבי יוסף יוזל ב"ר שלמה זלמן הורביץ זצ"ל, הסבא מנובהרדוק בעל 'מדרגת האדם'.
תש"ה: ר' שלמה ב"ר יחיאל מיכל היימן זצ"ל, ר"י תורה ודעת וב' חידושי ר' שלמה.
תשכ"ז: ר' אברהם יוחנן ב"ר יעקב בלומנטל זצ"ל, מייסד בית היתומים בלומנטל.
תש"ס: רבי שלום ב"ר דוד הכהן ברנדער זצ"ל, ר"י בעלזא ורו"כ קדשים קדושת אהרן, ובעל 'חוקת היום'.

יארצייט הגאון רבי יוסף יוזל ב"ר שלמה זלמן הורביץ זצ"ל "הסבא מנובהרדוק"

מה הטריד את הסבא מנובהרדוק שנים רבות?

הסבא מנובהרדוק נסע פעם עם אחד מתלמידיו לייסד ישיבה בעיר ביאליסטוק, והגיעו לשם כשהתחיל להאיר היום, וקראו קריאת שמע שעל המיטה ונרדמו. בהקיצם נבהל הסבא על איחור זמן קריאת שמע, תלמידו הרגיעו שכאשר קראו קריאת שמע שעל המיטה כבר האיר היום ויצאו ידי חובה, מאורע זה היה עולה בהרהוריו של הסבא כמה שנים, ואחרי שש שנים הסבא שאל שוב את תלמידו: "האם בטוח שאז כבר עלה השחר?..."

(מדרגת האדם [מהדורה חדשה] ערך יראה ואהבה עמ' קכט הערה מח)

אם נכשלנו בחטא מסוים, נשתדל שהדבר יטריד את מנוחתנו עד שנתקן את העניין ונעשה על כך תשובה

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il